

Quickscan

Professionele Schoolcultuur

“Een professionele schoolcultuur: een belangrijke voorspeller van onderwijskwaliteit”

Professionele cultuur

In een professionele schoolcultuur wordt professioneel gedrag vertoond. Dit voldoet aan drie criteria: het gedrag draagt bij aan de doelen van de school, het gedrag leidt tot toename van het welbevinden van jezelf én het gedrag leidt ook tot toename van het welbevinden van anderen. Soms vindt gedrag plaats dat niet aan deze criteria voldoet. Dan komt een vierde criterium van een professionele cultuur in beeld: in een professionele cultuur wordt alle gedrag dat strijdig is met (een van) deze drie criteria (op vriendelijke en duidelijke wijze) effectief begrensd. (Galenkamp, H., Schut, J. (2018)).

Een professionele cultuur leidt tot professionele ontwikkeling. En juist deze ontwikkeling blijkt belangrijk te zijn voor de onderwijskwaliteit. Professionele ontwikkeling leidt tot kwalitatief beter onderwijs aan leerlingen (Verbiest, 2002). Hoe is het gesteld met de mate van professionaliteit in uw onderwijsorganisatie? De quickscan ‘Professionele Schoolcultuur’ helpt bij het beantwoorden van deze vragen.

De twintig keuzemogelijkheden in de quickscan hieronder geven zicht op de schoolcultuur. Teamleden kruisen op de zevenpuntsschaal aan welke gedragingen zich voordoen in de school en welke kenmerken de cultuur van de school volgens hen bezit. Door de antwoorden na het invullen in tweetallen te bespreken en de belangrijkste conclusies in het gehele team te delen, ontstaat er een nuttig bewustwordingsproces over de schoolcultuur. Dit kan de aanzet zijn tot een plan om de kwaliteit van de schoolcultuur te verbeteren.

“Een professionele schoolcultuur is voorwaardelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.”

Een eenvoudig
diagnose-instrument:
hoe professioneel is
uw schoolcultuur?

Masterclass Professionele Schoolcultuur Leidinggeven aan verandering

Expertis Onderwijsadviseurs werkt nauw samen met Bureau Galenkamp&Schut. Expertis heeft de Masterclass Professionele Schoolcultuur van Bureau Galenkamp&Schut overgenomen. In zes bijeenkomsten leert en ervaart u hoe u als leidinggevende op een effectieve manier kunt steunen en sturen om het professioneel handelen in de school te versterken. U krijgt handvatten om een cultuuromslag in uw eigen schoolorganisatie in gang te zetten. **Ga voor meer informatie, de startdata én aanmelden naar www.expertis.nl/masterclass**



Quickscan professionele schoolcultuur

Hieronder vindt u kenmerken van de schoolcultuur, steeds in twee uiteenlopende uitspraken. Van links naar rechts – op een zevenpuntsschaal – is er een toename van professionaliteit van de cultuur.

1	2	3	4	5	6	7
Invloed vanuit macht, hiërarchie				Invloed vanuit erkende ongelijkheid, op basis van kennis, ervaring		
1	2	3	4	5	6	7
Besluiten op grond van overtuigingen				Besluiten op grond van ervaring, inzichten		
1	2	3	4	5	6	7
Besluit bij meerderheid van stemmen				Besluiten worden genomen door ter zake kundige experts		
1	2	3	4	5	6	7
Wandelgangenpraat				Rechtstreeks aanspreken		
1	2	3	4	5	6	7
Zich indekken, verschuilen				Stap naar voren zetten, risico nemen		
1	2	3	4	5	6	7
Ja, maar ...				Ja, en ... / Nee, want ...		
1	2	3	4	5	6	7
Controle				Vertrouwen (maar niet blind!)		
1	2	3	4	5	6	7
Praten namens anderen				Praten voor jezelf		
1	2	3	4	5	6	7
Reactief				Proactief		
1	2	3	4	5	6	7
Het gaat om wat / hoeveel je doet				Het gaat om wat je bereikt		
1	2	3	4	5	6	7
In onderlinge relaties gaat het om de macht / wie het voor het zeggen heeft				Onderlinge relaties staan ten dienste van de doelen van de organisatie		
1	2	3	4	5	6	7
Ik voel me gepasseerd als ik niet alles weet				Ik vertrouw op anderen en hoef niet alles te weten		
1	2	3	4	5	6	7
Ik probeer sympathie op te roepen bij de ander				Door mijn gedrag roep ik respect op bij anderen		
1	2	3	4	5	6	7

We spelen Dramadriehoek met elkaar (aanklager, slachtoffer, redder)				We spelen Winnerdriehoek met elkaar (assertiviteit, kwetsbaarheid, steun)		
1	2	3	4	5	6	7
Gedrag heeft kenmerken van vechten, vluchten, muurtjes bouwen				Gedrag is gericht op echt contact / intimiteit		
1	2	3	4	5	6	7
De leider is de vijand				Samen met de leider werken we aan dezelfde doelen		
1	2	3	4	5	6	7
Gericht op het verleden: 'zo doen we het hier nou eenmaal!'				Gericht op de toekomst: 'in zo'n organisatie is het goed toeven!'		
1	2	3	4	5	6	7
Grenzen zijn zoek, worden niet geaccepteerd: grenzenloos				Respect voor grenzen: begrensd		
1	2	3	4	5	6	7
Energieverlies				Energietoename		
1	2	3	4	5	6	7
Ten diepste: angstgedreven				Ten diepste: autonomiegedreven		
1	2	3	4	5	6	7

Bron: Handboek professionele schoolcultuur. Focus op koers en gedrag.

Expertis begeleidt scholen en besturen bij het zicht krijgen op de cultuur en het ontwikkelen naar een professionele cultuur. Neem contact op met Simone Kessels via 06 – 21 55 07 94 of via simone.kessels@expertis.nl voor meer informatie. Of neem contact op met Monique Hilbrands via 06 – 57 28 88 35 of via monique.hilbrands@expertis.nl.



Bronverwijzing

- Emst, A. van (1996). *Leiding geven in onderwijsorganisaties*. Utrecht: APS/Edukern
- Galenkamp, H. & Schut, J. (2018) *Handboek professionele schoolcultuur. Focus op koers en gedrag*. Huizen: Uitgeverij Pica.
- Verbiest, E. (2002). *Collectief leren, professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling: facetten van professionele leergemeenschappen*. Verschenen in: Creemers, B., Giesbers, J., Krüger, M. & van Vilsteren, C. (red.), (2003): *Handboek schoolorganisatie en onderwijsmanagement, Leiding geven in bestel, school en klas*. Deventer: Kluwer, blz. E4300 1-24.